

Nederlandsch Boschbouw-Tijdschrift

Orgaan van de
Nederlandsche Boschbouwvereniging

Oprichter Dr. J. R. Beverluis

8e Jaargang

No. 6

Juni 1935

Oorspronkelijke Bijdragen

EEN AANVANKELIJK BEMOEDIGEND RESULTAAT MET LORKBEBOSSCHING

door

B. J. WINKELMAN.

De wijze van boschaanleg in het begin van mijn plaatsing bij de bebossingen in het renteloos voorschot van den Staat, voor gemeenten in het zuid-oostelijk deel van de provincie Noordbrabant, bestond na voorbereiding van den grond, uit beplanting eerst met 1-jarige, later met 2-jarige verspeende grove dennen, waartusschen Amerikaansche en inlandsche eikels gepoot of gelegd werden. Deze methode van boschaanleg op woeste gronden, meestal hooge of middel hooge heidegronden, vond nagenoeg overal toepassing. Op de meer lage vochtige gronden werd fijnspar geplant, terwijl de meer vruchtbare leemhoudende voor loofhout, in hoofdzaak eik bestemd werden.

In 1925 was zaad van Japansche lariks voor den vrij hoogen prijs van f 25.16 per kg te verkrijgen. Ten behoeve van de bebossingen met renteloos voorschot werd toen voor de gemeente Reusel 1 kg aangekocht. In verband met de geringe verwachting en den hoogen prijs van het zaad werd tot aankoop van deze slechts kleine hoeveelheid overgegaan. Het in 1926 in de kwekerij uitgezaaide zaad kwam zeer goed op, met het gevolg, dat in 1927 ongeveer 35.000 mooie sterke planten konden worden verspeend, waarvan slechts weinige dood gingen. In 1928 werden van het aan de kwekerij grenzende vak, 3 ha met dezen 2-jarige lariks, in totaal 30.000 stuks beplant. De overige 5000 werden in groepen tusschen bestaande beplantingen uitgezet.

De grond van bovengenoemd vak is te rekenen tot de middelhooge goede heidegronden, samengesteld als volgt. Een bovenlaag van enkele cm dikke heidehumus, hierop volgt een eenigszins grijs gekleurde donkere laag — geen loodzandlaag — ter dikte van 10 tot 25 cm, welke overgaat in bruin gekleurd zand zonder bankvorming. Hieraan sluit zich aan de licht bruin tot geel gekleurde ondergrond,

fijn tot grofkorrelig zand, plaatselijk gemengd met leem.

De grondbewerking, welke ruim een jaar vóór de beplanting plaats had, bestond uit ploegen ter diepte van 35—40 cm, waarbij de grond op akkers van ongeveer 15 m breedte werd gelegd; voor behoorlijke ontwatering werd gezorgd.

Daar er toen nog weinig ervaring was opgedaan met lariksbeplanting, werden de 2-jarige planten zonder menging uitgeplant op 1 m onderlingen afstand, terwijl de afstand van de rijen eveneens op 1 m werd genomen. Na de beplanting werd een bemesting van 200 kg slakkenmeel per ha gegeven.

De eerste jaren na de beplanting trad een vrij sterke groei van buntgras op. De jonge lariks ontwikkelde zich hiertusschen zeer goed. In het 3e jaar na de beplanting

FOTO I

was de groei zeer sterk; ik heb toen jaarscheuten van 60 cm en meer gemeten. Ten opzichte van de aangrenzende grovedennenbeplanting bleef de lariks een grooten voorsprong behouden en thans na 7 jaren bestaat een groot verschil tusschen deze beplantingen zooals blijkt uit bijgaande foto. (1). De lengte der jonge lariksen bedraagt thans ongeveer $4\frac{1}{2}$ —5 m, die der dennen in het aangrenzende vak, eveneens in 1928 geplant, bedraagt nauwelijks de helft. Door de vrij vroege sluiting van den opstand werd de bodem-

vegetatie geheel onderdrukt. Thans treft men er een naaldendek aan. Van ziekte of beschadiging heeft de jonge beplanting weinig of geen last gehad. In den zomer van 1933 werd zij aangetast door een Nematussoort maar ondervond hiervan geen schade. Het volgende jaar heeft zich deze aanval niet herhaald.

De dichte stand was oorzaak, dat in den winter van 1935 tot dunning werd overgegaan. Aanvankelijk lag het in de bedoeling bij het dunnen de stammen om den anderen weg te nemen, doch, om te voorkomen dat de jonge lariksen plotseling te veel werden vrij gesteld, is de dunning geleidelijker en verdeeld over meer jaren uitgevoerd, daar m.i.

FOTO II

de dichte stand een meer oppervlakkige beworteling ten gevolge zou kunnen hebben, alsmede uit vrees, dat na een te sterke dunning windschade zou kunnen ontstaan. Het materiaal werd uitgeslept, gesorteerd, doch niet uitgesnoeid. Er had een openbare verkooping plaats met het volgende resultaat :

Klaverruiters en geriefhout 727 stuks, ong. 5.7 m³ opbrengst f 24.36 per koop f 1.76.

Boonestokken I 5 m 1800 stuks, ong. 5.35 m³ opbrengst f 45.45 per koop f 2.52.

Boonestokken II 4 m 600 stuks, ong. 0.63 m³ opbrengst f 6.69 per koop f 1.10.

Diversen f 2.09. Totaal: 11.68 m³, opbrengst f 78.59.

Bij opmeting bleek het lariksboschje na de dunning nog ongeveer 120 m³ hout te bevatten.

De kosten van deze dunning, uitsleepen en sorteeren bedroegen in totaal f 60.90 zoodat per ha een voordeelig overschot van $\pm$ f 5.90 kon worden geboekt. Gelet op de omstandigheden, dat dit boschje op ongeveer 4 km van de kom van Reusel ligt nabij de Belgische grens en oostelijk van den z.g. Postelschedijk, dat weinig bekendmaking aan dezen verkoop was gegeven en dat het een houtsoort betrof die nog niet in deze gemeente verkocht was, valt het resultaat niet tegen. Bij volgende dunningen, wanneer de thans verkochte sortimenten hun duurzaamheid boven die van den groveden zullen hebben bewezen, verwacht ik hoogere opbrengsten.

Ten einde na te gaan of mijn vrees voor oppervlakkige beworteling gegrond was en uit dien hoofde een sterkere dunning geoorloofd zou zijn geweest werden enkele stompjes van bij dunning afgekapte stammen uitgegraven, waarvan bijgaande foto (2) een beeld geeft. Hieruit blijkt, dat het wortelgestel zich gelijkmatig, sterk en goed ontwikkeld heeft met een meestal duidelijken penwortel.

Hoewel van de vertering van het naaldendek in de korte groeiperiode nog weinig valt te zeggen, wordt overwogen dit boschje t.z.t. gedeeltelijk met Am. eik te onderplanten.

Nog afgezien van het gunstige financieele resultaat heeft deze proefbeplanting mede er toe bijgedragen dat bij de bebossching met renteloos voorschot van den Staat, in overleg met de betrokken gemeentebesturen, op daarvoor in aanmerking komende gedeelten, ook andere houtsoorten dan groveden worden gebruikt. Vele gemeenten dringen daarop thans aan.

Volgens mijne meening mogen echter dergelijke gunstige resultaten niet tot gevolg hebben dat de groveden in Noordbrabant geheel of grotendeels vervangen wordt door Jap. lariks of andere houtsoorten. Een enkele proef laat nog geen conclusies toe over de algemeene bruikbaarheid van deze houtsoort terwijl de verdere ontwikkeling, ondanks den zeer goeden jeugdgroei, in dit bepaalde geval nog moet worden afgewacht.

Het resultaat met groveden op de Brabantsche heidegronden is niettegenstaande tegenvallers, als beschadiging, vooral door retina, van dien aard, dat deze boomsoort als hoofd-houtsoort m.i. vooralsnog dient gehandhaafd te blijven.